

РЕЙ БРЕДЪРИ УТРИНЕН ТЪТЕН

Превод от английски: Крум Бъчваров, 1999

chitanka.info

Отначало беше като далечна буря, вибрации като от гръм, повеи на вятър и леко раздвижване. Часовникът от кулата на съда бе опразнил улиците. Преди часове хората бяха погледнали към огромния бял циферблат, сгънаха вестниците си, изправиха се от люлките на верандите, скриха се в домовете си в лятната нощ, угасиха светлините и се пъгнаха в студените си легла. Всичко това беше дело на часовника, който просто си стоеше над зелената съдебна сграда. Сега на улицата нямаше никого. Уличните лампи хвърляха светлината си по асфалта. От време на време от дърветата се откъсваше по някое листо и прошумоляваше на земята. Нощта бе толкова мрачна, че не се виждаше нито една звезда. Никой не знаеше защо е така. Освен че очите на всички бяха затворени и затова не виждаха звездите, толкова мрачна беше нощта. А ако се взреше през прозорците в тъмните стаи, тук-там човек можеше да види червена точица светлина, нищо друго — мъж, седнал да подхрани безсънието си с никотин, бавно полюшващ се на люлеещ се стол. Можеше да се чуе тихо прокашляне или нечие въртене под завивките. Но на улицата нямаше дори полицаи, който да крачи с палка в ръка.

Тихият тътен започна отдалеч. Първо бе някъде в отсрещния край на града. Чуваше се по улицата отгатак дерето, на три преки оттук в плътния мрак. Този тътнещ звук постепенно придобиваше насоченост и правеше правилни завои, после пресече дерето по моста на Уошингтън Стрийт, зави зад ъгъла и — ето го, в началото на улицата!

И с шумолящ, четкащ, всмукващ звук между къщите и дърветата се появи тътнещата метална почистваща машина на г-н Брит. Това бе торнадо, което шепнеше, мърмореше и опипваше улицата пред себе си с въртящи се четки, големи колкото решетки на отходни шахти, с помалки четки под тях и с огромна четка най-отдолу, събираща всички пръснати човешки отпадъци, скъсаните билети от представлението в „Елит“, обвивката от дъвка, която сега лежеше върху бюрото в някоя от къщите, малко сдъвкано топче безвкусна разтегливост, и обвивката от шоколад, сега скрит в малките вътрешности на момче, спящо във вълшебна стая високо под покрива на дома си. Всички тези неща, стари билети до Чесмън парк, до гробището Лив Оук, до северно Чикаго, до Зайън Сити, изхвърлени реклами за прически в новия хромиран салон на „Сентръл“. Всичко това беше помитано от

огромните въртящи се мустаци на машината, а отгоре ѝ, като величествен бог, седеше на кожено-металната си седалка г-н Роланд Брит, трийсет и седем годишен, странната възраст между вчера и утре, и по свой собствен начин бе копие на машината, която управляваше, стиснал волана с горди ръце. Той имаше малки къдрави мустачки и къса къдрава коса, която сякаш се въртеше в светлината на уличните лампи, и малък душещ нос, който постоянно се удивляваше на света, всмукваше го целия в себе си и го издишаше през удивената уста. Имаше и ръце, които винаги взимаха и никога не даваха. Дватама с машината много си приличаха. Преди не беше така. Отначало Брит изобщо не приличаше на машината. Но след като известно време си я управлявал, тя прониква през задника ти и се разпространява в организма ти, докато храносмилателната ти система не закипи и сърцето ти не започне да се върти в теб като малка перка. Но от друга страна, и машината не бе възнамерявала да стане като Брит. Машините също се променят и недоловимо заприличват на господарите си.

Тя беше по-нежна, отколкото преди, когато я управляваше един ирландец, Райли. Дватама заедно се носеха по среднощните улици през поточетата вода, намокрящи отпадъците преди машината да ги погълне в търбуха си. Приличаше на кит с пълна с банели уста, който плуваше из огрените от луната морета и поглъщаше рибки от билети и обвивки, тъпчеше се със сребристи ята конфети, обитаващи плитчините на асфалтовата река. Г-н Брит се чувстваше като гръцки бог въпреки хлътнолите си гърди, ръсеше с пръскачките нежни априлски дъждове и пречистваше света от изхвърлените му грехове.

По средата на Елм Роуд, сред шума на четките, докато огромният мустак яростно ръфаше улицата, изпаднал в пристъп на ловджийска страст, г-н Брит насочи огромната си машина за буря от единия тротоар към другия, само за да засмуче някакъв плъх.

— Хванах го!

Беше видял едрото тичащо същество, чумаво и ужасно, щуращо се под светлината на улична лампа. Хоп! И отворотелният гризач вече се намираще във вътрешността на машината, за да бъде смазан от задушавачи вълни хартии и есенни листа.

Той продължи по самотните реки на нощта, водейки своята буря със себе си и оставяйки отзад свежо изчеткани влажни следи.

„Ние с моята вълшебна метла — помисли си г-н Брит. — Като магьосник под есенна луна. Добър магьосник. Добрият магьосник от Изтока — това не го ли четох в оная стара книжка за Оз, когато лежах, болен от магарешка кашлица?“

Минаваше по безброй квадратчета за дама, нарисувани от деца, пияни от радост. Всмукваше червени афиши, жълти моливи, стотинки и понякога по-едри монети.

— Какво беше това?

Той се завъртя на седалката и погледна назад.

Улицата пустееше. Минаваше покрай тъмни дървета, които протягаха клоните си надолу, за да го ударят по челото. Но напред силния тътен му се бе сторило, че чува вик за помощ, някакъв ужасен писък.

Г-н Брит се огледа във всички посоки.

— Не, нищо.

И продължи да язди въртящите се метли.

— Какво!

Този път едва не падна от седалката, толкова ясно чу вика. Г-н Брит погледна към бледите улични лампи, изтощени от толкова много години светене. Погледна към асфалта, все още топъл от дневната жега. Викът се разнесе отново.

Бяха стигнали до дерето. Той спря машината си. Четките продължиха да се въртят. Г-н Брит спря едната, после и другата. Тишината бе гръмогласна.

— Измъкнете ме оттук!

Той погледна назад към големия метален търбух на машината.

Вътре имаше човек.

— Какво казахте? — Смешен въпрос, но г-н Брит въпреки това го зададе.

— Измъкни ме от тук, помощ, помощ! — каза човекът в машината.

— Какво се е случило? — зяпнал попита г-н Брит.

— Ти ме всмука в машината си! — извика човекът.

— Какво съм направил?

— Глупак такъв, стига си дърдорил, измъкни ме от тук, ще се задуша!

— Не е възможно да сте попаднали в машината — отвърна г-н Брит. Той се изправи първо на единия крак, после на другия. Изведнъж му стана много студено. — Човешкото тяло е прекалено голямо, за да мине през отвора, четките също щяха да попречат, пък и не си спомням да съм ви виждал. Кога се случи?

Машината мълчеше.

— Кога се случи? — повтори г-н Брит.

Отново никакъв отговор. Той се опита да си спомни. Улиците бяха съвсем пусати. Нямаше нищо друго освен листа и опаковки от дъвка. Никъде не се виждаше жива душа. Г-н Брит имаше отлично зрение. Не би могъл да пропусне пешеходец, ако минеше покрай такъв.

Машината продължаваше да е странно тиха.

— Вътре ли сте? — попита г-н Брит.

— Тук съм — неохотно отвърна човекът. — И се задушавам.

— Кажете ми, кога попаднахте в машината?

— Преди известно време.

— Защо не извикахте още тогава?

— Бях в безсъзнание — каза човекът, но в гласа му се долавяше колебливост, неяснота и забавяне. Очевидно лъжеше. Този факт поразил г-н Брит. — Отвори капака — настоя човекът. — За Бога, не стой като идиот, стига си дрънкар всички тези безсмислици. Уличен метач в полунощ разговаря с човек в машината си, какво ще си помислят хората. — Той млъкна, силно се закашля, изхрачи се и запелтечи: — Задушавам се, искаш ли да те съдят за убийство?

Но г-н Брит не го слушаше. Беше слязъл долу и застанал на четири крака, проверяваше металните части и четките под машината. Не, това бе абсолютно невъзможно. Отворът беше широк само трийсетина сантиметра, никой не можеше да се провре през него. Пък и не се движеше с висока скорост. Пък и четките щяха да отхвърлят човека пред машината. Пък и той не бе видял никого!

Г-н Брит се изправи. И чак сега забеляза, че темето му е цялото в пот. Избърса се. Ръцете му трепереха. Едва се държеше на крака.

— Отвори и ще ти дам сто долара — каза човекът в машината.

— Защо се опитвате да ме подкупите, за да ви пусна? — попита г-н Брит. — Когато е съвсем естествено да ви освободя, в крайна сметка, щом съм ви всмукал вътре, би трябвало да ви пусна, нали? И все пак изведнъж започвате да ми предлагате пари, сякаш нямам

никакво намерение да ви пусна, сякаш знаете, че може да ми е известна причина, поради която да не ви пусна. Защо?

— Умирам — закашля се човекът, — а ти спориш. Господи, Господи! — Отвътре се чу яростно гърчене и блъскане. — Тук вътре е пълно с мръсотия, листа и хартии. Не мога да се помръдна!

Г-н Брит просто продължаваше да стои.

— Не е възможно — ясно и твърдо каза той накрая — човек да попадне в моята машина. Познавам си я. Мястото ви не е вътре. Не съм ви молил да влизате. Отговорността си е ваша.

— Наведете се насам...

— Какво?

— Изслушайте ме!

Той долепи ухо до топлия метал.

— Аз съм тук — прошепна гласът, сладкият заглъхващ глас. — Аз съм тук вътре и нямам дрехи.

— Какво!

Г-н Брит усети, че ръцете му трепват и че пръстите му се свиват от само себе си. Усети, че очите му се изцъклят и че почти ослепява.

— Аз съм тук вътре и нямам дрехи — повтори гласът. И след продължителна пауза прибави: — Не искаш ли да ме видиш? Не искаш ли? Не искаш ли да ме видиш? Аз съм тук вътре. Чакам...

Той остана до огромната машина цели десет секунди. Ехото на дъха му отекваше от метала само на трийсетина сантиметра от лицето му.

— Чу ли какво ти казах? — прошепна гласът.

Г-н Брит кимна.

— Добре тогава, отвори капака. Пусни ме да изляза. Късно е. Късно през нощта е. Всички спят. Тъмно е. Ще сме сами...

Той се заслуша в туптенето на сърцето си.

— Е? — попита гласът.

Г-н Брит преглътна.

— Какво чакаш? — прелъстително каза гласът.

По лицето му се стичаше пот.

Отговор не последва. Учестеното дишане, което от известно време се разнасяше от машината, внезапно секна. Блъскането също.

Г-н Брит се наведе и долепи ухо до метала.

Не чуваше нищо друго освен тихо писукане под капака. И звук като от ръка, навярно отрязана от тялото, която се движеше и се мъчеше да се освободи. Шум като от нещо малко.

— Влязох вътре, за да поспя — каза човекът.

— Сега вече лъжете — каза г-н Брит.

Той се покатери върху безмълвната си машина и седна на кожената седалка. После се приготви да потегли.

— Какво правиш? — неочаквано извика гласът изпод капака. Чу се глухо размърдане. Отново се разнесе шум като от голямо тяло. Тежкото дишане се възобнови. Стана толкова внезапно, че г-н Брит едва не падна от машината. После погледна назад към капака.

— Не, не, няма да ви пусна — каза той.

— Защо? — извика отслабващият глас.

— Защото — отвърна г-н Брит — си имам работа. — После запали машината и тътенът на четките и ревът на двигателя заглушиха крясъците и виковете на пленения човек. Загледан напред с навлажнени очи и здраво стиснал волана, г-н Брит подкара машината си по смълчаните улици на нощния град, пет минути, десет минути, половин час, час, още два часа, метеше, чистеше и не спираше, всмукваше билети, гребенчета и изхвърлени етикети от консерви.

В четири сутринта, три часа по-късно, стигна до огромната камара боклуци, която се спускаше като чудата лавина по склона към мрачното дере. Приблужи машината до края на лавината и за миг угаси двигателя.

Отвътре не се разнасяше нито звук.

Г-н Брит зачака, но не чу нищо друго освен сърцето си, което пулсираше в китките му.

Натисна лоста. Целият му товар от клонки, прах, хартии, билети, етикети и листа се изсипа отзад и се струпа на купчина на ръба на дерето. Г-н Брит изчака, докато всичко се изхлузи на земята. После върна обратно лоста, затвори капака, погледна назад към безмълвната планина от отпадъци и подкара по улицата.

Живееше само на три къщи от дерето. Паркира машината пред дома си и отиде да си легне. Но не успя да заспи. От време на време ставаше и отиваше да погледне през прозореца към дерето. Веднъж дори хвана дръжката, откряна вратата, затвори я и се върна в леглото. Но пак не заспа.

Беше едва седем часът сутринта и той си правеше кафе, когато чу звука и изпита известно облекчение. Беше малкият Джим Смит, тринайсетгодишното момче, което живееше отгатък дерето. Малкият Джим вървеше по улицата и си свиркаше. Беше се запътил към езерото за риба. Той минаваше оттук всяка сутрин, свирукаше си в мъглата и винаги спираше да порови из оставения от г-н Брит боклук за стотинки и оранжеви капачки от бутилки, които да закачи на ризата си. Г-н Брит разтвори завесите, за да се втренчи сред утринната мъгла и да види как малкият Джим Смит весело носи въдицата си на рамо. От края на кордата, клатейки се като сиво махало, висеше умрял плъх.

Г-н Брит си изпи кафето, легна и заспа със съня на победителите и невинните.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.